

POESIES SATÍRIQUES PORTUGUESES
DELS SEGLES XVII-XVIII

Traducció de Gabriel de la S. T. Sampol

TOMÁS DE NORONHA (? - 1651)

*A UMA MULHER ACAUTELADA EM FECHAR A PORTA,
MAS DIZIAM QUE ANDAVA COM O CURA*

*Que importa ao crédito vosso
Fechardes, todos os dias,
A porta às Ave-Marias,
Se a abris ao Padre-nosso?*

A UNA DONA QUE NO ES DESCURAVA DE TANCAR LA PORTA,
PERÒ QUE DEIEN QUE TENIA COSA AMB EL RECTOR

Què hi guanya la fama vostra
de tancar amb clau cada dia
al toc de l'avemaria,
si obriu sempre al parenostre?

ANTÓNIO SERRÃO DE CRASTO (1610-1684)

A UMA DAMA CHAMADA GRÁCIA MUITO INTERESSEIRA

*Grácia, tão interesseira
Sois como os vossos amores,
Que alcançar vossos favores
Sente-o a bolsa e a algibeira.
Não seiais dessa maneira,
Que é pior que ser ingrata;
E pois vossa graça mata
E sois de graças tesouro,
Não vos dei, Grácia, por ouro;
Dai-vos, Grácia, gratis data.*

A UNA DAMA DITA GRÀCIA MOLT INTERESSADA

*Gràcia, sou tan doblerera,
tant com els vostres amors,
que arribar als vostres favors
bossa i butxaca alleugera.
No sigueu de tal manera
que és molt pitjor que ser ingrata;
si la vostra gràcia mata
i sou de gràcies tresor,
no us doneu, Gràcia, per l'or,
dau-vos, Gràcia, gratis data.*

ANTÓNIO LOBO DE CARVALHO (1732-1787)

*SENDO O AUTOR ADMITIDO À PRESENÇA DE UMA SENHORA
COM QUEM SE PROPUNHA A GRANDES EMPRESAS,
TEVE AFINAL DE RETIRAR-SE IN ALBIS, COMO SE VÊ DO SEGUINTE*

*Este que vês aqui, formosa dama,
Entre moles testículos pendente,
Já foi em outro tempo raio ardente,
Hoje é pavio que não solta chama:*

*Este que vês aqui, já foi o Gama
Dos mares onde navega tanta gente;
Hoje é carcaça velha, que somente
Dos estragos que fez conserve a fama:*

*Este que vês aqui, foi do trabalho
O maior sofredor (quem tal dissera!)
Hoje de amor é lânguido espantalho:*

*Este que aqui vês, na ardente esfera,
Já foi flor, já foi luz, já foi caralho;
Mas hoje não é já quem dantes era.*

**HAVENT' ESTAT L'AUTOR ADMÈS A LA PRESÈNCIA D'UNA SENYORA
AMB QUI ES DISPOSAVA A GRANS EMPRESES,
AL FINAL VA HAVER DE RETIRAR-SE IN ALBIS, COM ES VEU TOT SEGUIT**

*Aquest que veus aquí, formosa dama,
enmig dels molls testicles defallent,
prou que fou altre temps un llamp ardent,
avui només és ble que no té flama.*

*Aquest que veus aquí prou fou el Gama
de les mars on navega tanta gent;
avui, carcassa vella, solament
conserva dels estralls que féu la fama.*

*Aquest que veus aquí fou del treball
el més sofert, mes ja ningú ho espera:
avui d'amor és lânguid espantall.*

*Aquest que veus aquí, d'ardent esfera
fou la flor, fou la llum, fou el carall;
però avui ja no és tot allò que era!*

DIÁLOGO ENTRE UM PENITENTE FREIRÁTICO
E UM CONFESSOR CASMURRO

*A um fradallbão bojudo e rabugento
Seus crimes confessava um desgraçado,
E entre eles dizia ter pecado
Com uma santa freira num convento:*

*Grita o frade: —Não tardam num momento
Raios mil, que subvertam tal malvado;
Que as esposas de Cristo há profanado
No santo asilo seu, sacro aposento!*

*Ora diga, infeliz, como ousaria
Tal crime confessar, e acções tão brutas
A Jesus Cristo, lá no extremo dia?...*

*—Padre, deixemos pois essas disputas;
Se ele me perguntasse, eu lhe diria:
«Quem vos manda senhor casar com putas?».—*

DIÀLEG ENTRE UN PENITENT AFFECTAT DE MONGES
I UN CONFÉS PERTINAÇ

A un panxut frarot gens indulgent
els seus crims confessava un malanat
i, entre altres coses, deia haver pecat
amb una santa monja en un convent.

Crida el frare: —No es torbarà un moment
a caure un feix de llamps sobre un malvat
que esposes del Senyor ha profanat
en el seu sacre asil i apartament!

Digau-me, malaurat, com es podria
un crim tal confessar, i fetes tan brutes,
davant de Jesucrist, el darrer dia?

—Pare, deixem-nos ja de tals disputes,
que, si Ell m'ho demanava, jo diria:
«Per quins set sous, Senyor, us casau amb putes?».—

ANTÓNIO MARIA BARBOSA DU BOCAGE (1765-1805)

*Lá quando em mim perder a humanidade
Mais um daqueles, que não fazem falta,
Verbi-gratia — o teólogo, o peralta,
Algum duque, ou marquês, ou conde, ou frade:*

*Não quero funeral comunidade,
que engrole sob-venites em voz alta;
Pingados gatarrões, gente de malta,
Eu também vos dispenso a caridade:*

*Mas quando ferrugenta enxada idosa
Sepulcro me cavar em ermo outeiro,
Lavre-me este epitáfio mão piedosa:*

*«Aqui dorme Bocage, o putanheiro:
Passou a vida folgada, e milagrosa:
Cameu, bebeu, fodeu sem ter dinheiro.»*

Quan en mi haurà perdut la humanitat
un més d'aquells que no hi fan gens de falta,
com verbigràcia un cavaller de Malta,
un teòleg, un duc o un estufat,

no vull que funeral comunitat
em gralli *subvenites* en veu alta;
fossers dels pobres, de vermella galta,
també us dispens d'aquesta caritat.

Però la mà que amb aixada rovellosa
la tomba em cavarà en un terreller,
que hi gravi un epitafi, pietosa:

«Descansa aquí Bocage, el gran puter;
tingué vida folgada i miraclosa:
menjà, begué, cardà sense un diner.»

Els articles d'aquest número 2 de la revista *Veus baixes*,
publicats al febrer de 2014,
amb ISSN 2254-5336,
es publiquen amb llicència Creative Commons:
se n'autoritza la reproducció sempre que se'n citi l'autor,
que sigui sense propòsits comercials
i que no se'n facin elaboracions derivades

